

ζ. η μετοχή

η επιθετική μετοχή

Η Μετοχή, όπως και το απαρέμφατο, καθώς είναι ρηματικό επίθετο, έχει διττές ιδιότητες:

α. **ρηματική φύση:** χρόνους, φωνή, διάθεση, υποκείμενο, αντικείμενο, προσδιορισμούς.

β. **ονοματική φύση:** γένος, αριθμός, πτώση.

Διακρίνεται σε:

- ΕΠΙΘΕΤΙΚΗ
- ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ
- ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΗ

Η επιθετική μετοχή

Τυπικό γνώρισμα της επιθετικής μετοχής είναι το άρθρο της (που τυπικά αποτελεί και το υποκείμενό της). Μπορεί όμως και να παραλείπεται το άρθρο, οπότε ονομάζεται **αναφορική μετοχή** και ισοδυναμεί με αναφορική πρόταση.

Η επιθετική – αναφορική μετοχή λειτουργεί ως όνομα, γι' αυτό και μπορεί να είναι:

1 ΚΥΡΙΟΣ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (Υποκείμενο – Κατηγορούμενο)

☛ *Οί ειδότες τὸ πρᾶγμα παρήσαν.*
(επιθετική μετοχή, υποκείμενο στο παρήσαν)

2 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

☛ *Τοὺς πωλοῦντας τὴν σοφίαν σοφιστὰς ἀποκαλοῦσι.*
(επιθ. μετοχή, αντικείμενο στο ἀποκαλοῦσι)

3 ΟΜΟΙΟΠΤΩΤΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ (Επιθετικός – Κατηγορηματικός – Επεξήγηση – Παράθεση)

☛ *Ἡ δύναμις ἡ ἡμετέρα, ἡ ἐλευθερώσασα τοὺς Ἕλληνας, οὐ δύναται τοῦτο ποιεῖν;*
(επιθετική μετοχή, παράθεση στο δύναμις)

4 ΕΤΕΡΟΠΤΩΤΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

(γεν. κτητική, γεν. διαιρετική, γεν. αντικεμενική, δοτ. αντικεμενική κ.ά.)

☛ *Ἐβούλεσθε τοὺς τῶν κολακευόντων λόγους ἀκούειν.*
(επιθετική μετοχή, γενική υποκεμενική στο λόγους)

5 ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ

Η επιθετική μετοχή ως μέρος ενός εμπρόθετου προσδιορισμού δηλώνει διάφορες επιρρηματικές σχέσεις όπως: ΑΙΤΙΑ, ΣΥΓΚΡΙΣΗ, ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ, ΧΡΟΝΟ, ΤΡΟΠΟ.

☛ *Ἡλίον ἐκλείψεις πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα,*
(= έγιναν αλληπάλληλες εκλείψεις ηλίου και περισσότερες σε σύγκριση με αυτές που αναφέρει η παράδοση ότι έγιναν στο παρελθόν.)
(εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει σύγκριση)

✓ Σημειώσεις

1. Η έναρθη μετοχή με άρνηση **μη** είναι πάντοτε **αναφορικούποθετική**.
 ➤ *Οὐκ ἂν δύναιτο ὁ μὴ καμῶν εὐδαιμονεῖν.*
 (Αναφορικούποθετική μετοχή, υποκείμενο του ρήματος, που αναλύεται με *εἰ + ευκτική: εἰ μὴ κάμοι – οὐκ ἂν δύναιτο*, γιατί ο υποθετικός λόγος δηλώνει την απλή σκέψη του λέγοντος).
2. Ὅτι βρίσκεται ανάμεσα στο άρθρο και στη μετοχή εξαρτάται από τη μετοχή.
 ➤ *Οἱ μὴ τὴν πόλιν ὠφελήσαντες, οὐ δίκαιόν ἐστι ταῦτα λέγειν.*
 ➤ *Τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας κοινοὺς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν.*
3. Όταν ανάμεσα στο άρθρο και στη μετοχή παρεμβάλλονται οι αντιθετικοί σύνδεσμοι (*μὲν – δέ*), τότε η μετοχή δεν είναι επιθετική.
 ➤ *Νῦν δ' ὁρῶν τοὺς μὲν συναγορευόντας οἷς οἱ πολέμοι προστάττουσι, τοὺς δ' οὐκ ἐρρωμένως ἐναντιουμένους, τοὺς δὲ παντάπασιν ἀποσειωπηκότας, ἀνέστην ἀποφανόμενος ἃ γινώσκω περὶ τούτων,* (= τώρα καθώς βλέπω άλλους να συμφωνοῦν με αυτά που προστάζουν οι εχθροί, άλλους να μην εναντιώνονται με σθένος κι άλλους να σιωποῦν εντελῶς, σηκώθηκα να πω τη γνώμη μου).
 (Οι μετοχές είναι κατηγορηματικές, συνημμένες στα αντικείμενα της αιτιολογικής μετοχής ὁρῶν).

Ουσιαστικοποίηση της επιθετικής μετοχής

Ορισμένες επιθετικές μετοχές ουσιαστικοποιήθηκαν ύστερα από παράλειψη του προσδιοριζόμενου ουσιαστικού. Τέτοιες είναι οι εξής:

οἱ προσήκοντες:	οἱ συγγενεῖς	τὰ ὄντα	:	η περιουσία
οἱ ἔχοντες:	οἱ πλούσιοι	τὰ ἐψηφισμένα	}	: οἱ αποφάσεις
ὁ διώκων:	ὁ κατήγορος	τὰ ἐγνωσμένα		
ὁ φεύγων:	ὁ κατηγορούμενος	τὰ κατεψηφισμένα	}	: οἱ καταδικαστικές
οἱ λέγοντες:	οἱ ρήτορες, οἱ πολιτικοί	τὰ κατεγνωσμένα		
ἡ ἐπιούσα:	ἡ ἐπόμενη ἡμέρα			: αποφάσεις

ΑΝΚΙΒΕΡΚΙΒΙΝ

στις επιθετικές μετοχές

I Να διαγράψετε το σκέλος που περιέχει λάθος.

1. *Οἱ στρατιῶται ἐχαλέπαινον τοῖς γιγνομένοις.*
 αντικείμενο ἢ δοτική της αιτίας
2. *Ὁ δὲ δεδιῶς μὴ γένηται ταῦτα, ἠπόρει ὅ,τι χρήσαιτο.*
 επιθετική μτχ. ἢ αιτιολογική μτχ.
3. *Οἱ μὴ χρώμενοι τοῖς καιροῖς οὐκ εὖ πράττουσι.*
 επιθετική μτχ. ἢ αναφορικούποθετική μτχ.
4. *Οἱ Πλαταιῆς τῷ σίτῳ ἐπιλείποντι ἐπιέζοντο.*
 αναφ. ἀπόλυτη ἢ αναφ. συνημμένη

II Να αναγνωρίσετε τη συντακτική θέση των επιθετικῶν μετοχῶν.

1. *Λοιπὸν οὖν ἐστὶ τὰ προειρημένα συναγαγεῖν.*

2. *Πότερος ποτέρου φίλος γίγνεται ὁ φιλῶν τοῦ φιλομένου ἢ ὁ φιλούμενος τοῦ φιλοῦντος;*

ζ. η μετοχή

η κατηγορηματική μετοχή

Η κατηγορηματική μετοχή συμπληρώνει το νόημα του ρήματος, κατέχουσα θέση κατηγορουμένου ή κατηγορηματικού προσδιορισμού ή πлагίου λόγου κρίσης.

Μεταφράζεται με:

1. ότι, που + ΟΡΙΣΤΙΚΗ
2. να + ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ

Ρήματα που συντάσσονται με κατηγορηματική μετοχή

1 Είμι, ύπαρχω, γίγνομαι.

Με τα ρήματα αυτά η μετοχή είναι κατηγορούμενο και σχηματίζει περίφραση με το ρήμα.

⇒ *Ἦν Περικλέους γνώμη πρότερον νενικηκυῖα* = *ένενικήκει*
(= είχε υπερισχύσει από πριν η άποψη του Περικλή)

2 τυγχάνω: τυχαίνω, είμαι κατά τύχη

λανθάνω: περνάω απαρατήρητος

διάγω, διαγίγνομαι: περνάω τον καιρό μου

διαλείπω: είμαι συνεχώς

φαίνομαι, φανερός είμι, δηλός είμι: φαίνομαι
οίχομαι, φθάνω, ήκω, βαίνω → Με τα ρήματα αυτά η μετοχή μπορεί να είναι τροπική (Ενεστώτα), αλλά και τελική ή αιτιολογική (Μέλλοντα).

✓ **Σημείωση** Με αυτή την κατηγορία ρημάτων η μετοχή αναλαμβάνει το κύριο νόημα, γι' αυτό και μεταφράζεται με ρήμα, ενώ το ρήμα έχει δευτερεύουσα σημασία και μεταφράζεται ως επίρρημα.

⇒ *Τισσαφέρνης έν Σάρδεσιν έντυχεν ὄν.* (= Ο Τισσαφέρνης βρισκόταν κατά τύχη στις Σάρδεις).

3 ΑΙΣΘΗΣΗΣ: αισθάνομαι, ακούω, όρώ.

ΓΝΩΣΗΣ: πυνθάνομαι, μανθάνω, εύρίσκω,
γινώσκω, οίδα, άγνοώ.

ΜΝΗΜΗΣ – ΛΗΘΗΣ: μέμνημαι (= θυμάμαι),
έπιλανθάνομαι (= ξεχνώ).

4 ΕΝΑΡΞΗΣ, ΛΗΞΗΣ: άρχω, άρχομαι, παύω, παύομαι, λήγω.

5 ΑΝΟΧΗΣ, ΚΑΜΑΤΟΥ, ΚΑΡΤΕΡΙΑΣ: περι- ορώ (= ανέχομαι), άνέχομαι, ύπομένω, καρ- τερῶ, κάμνω, άπαγορεύω (= κονράζομαι).

⇒ *Μή κάμης φίλον άνδρα εύεργετών* (= Μη σταματάς ποτέ να κάνεις καλό σε άνθρωπο που αγαπάς).

6 ΨΥΧΙΚΟΥ ΠΑΘΟΥΣ σημαντικά, όπως: χαι- ρω, ήδομαι, αισχύνομαι, μεταμέλομαι (= μετανιώνω) κ.ά.

✓ **Σημείωση** Με τα ρήματα αυτά η μετοχή είναι ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ, αν δηλώνει το σύγ-
χρονο με το ρήμα εξάρτησης.

⇒ *Ἦδομαι ακούων σου φρονίμους λόγους.*
(= Ευχαριστιέμαι να ακούω από σένα συνε-
τά λόγια).

Ενώ είναι ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ, αν δηλώνει το προτερόχρονο.

☛ Οἱ Ἀθηναῖοι μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ δεξάμενοι. (= Οἱ Ἀθηναῖοι ἀρχισαν να μετανιώνουν, που δε δέχτηκαν τις συνθήκες ειρήνης).

7 ΠΛΗΣΜΟΝΗΣ, ΚΟΡΕΣΜΟΥ, ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ, ΑΠΟΛΑΥΣΗΣ, ὅπως: ἐμπίμπλαμαι (= χορταίνω), ἀρκῶ (= ικανοποιῶ), μεστός εἰμι.

8 ΔΕΙΞΗΣ, ΑΓΓΕΛΙΑΣ, ΔΗΛΩΣΗΣ, ΕΛΕΓΧΟΥ, ὅπως: δείκνυμι, δηλώω -ῶ, φανερός (δηλός) εἰμι, ἀποφαίνω, ἀγγέλλω, ἐλέγχω.

9 εὖ ἢ καλῶς ποιῶ (= ενεργῶ σωστά), ἀδικῶ, νικῶ, ἠττῶμαι, χαρίζομαι, αἰρέω -ῶ, ἐντυγχάνω, ἀλίσκομαι.

✓ Σημειώσεις

I. Ἡ κατηγορηματική μετοχή είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος, όταν βρίσκεται σε Ονομαστική και είναι συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος όταν βρίσκεται σε πλάγια πτώση. Πολύ σπάνια στον πλάγιο λόγο τη συναντούμε σε αιτιατική απόλυτη.

☛ Ὅρῶ καὶ σοὶ τούτων δεῆσον. (= βλέπω ὅτι καὶ εσύ θα χρειαστείς αυτά). Δεῆσον: αιτιατική απόλυτη κατηγορηματική μετοχή με απρόσωπη σύστοιχη σύνταξη.

II. Ἡ κατηγορηματική μετοχή είναι πλάγιος λόγος κρίσης, μόνο όταν εξαρτάται ἀπὸ ρήματα γνωστικά, αισθητικά ἢ ἀγγελίας και τότε μόνο ἀναλύεται σε κύρια πρόταση κρίσης, ὅπως θα ἦταν στον ευθύ λόγο.

☛ Ἴσθι μέντοι ἀνόητος ὢν. (= Να ξέρεις ὅτι εἶσαι ἀνόητος). Ε.Λ. ⇒ Ἄνόητος εἶ.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

στις κατηγορηματικές μετοχές

1. Να αναγνωρίσετε τις μετοχές και να βρείτε το υποκείμενό τους.

1. Οὐδείς πώποτε ἤκουσεν Σωκράτους λέγοντος οὐδέν ἀσεβές.

2. Ἀλλὰ μήν καὶ τοῦ σώματος αὐτός τε οὐκ ἡμέλει τοὺς τ' ἀμελοῦντας οὐκ ἐπῆνει.

3. Ἐάλωκα ψευδόμενος.

4. Πολλάκις οἱ κακοὶ δύνανται τὴν πονηρίαν πλεονεκτοῦσαν ἀποδεικνύναι.

5. Τῷ μηδὲν ἑαυτῷ ἀδικὸν συνειδῶτι ἠδεῖα ἐλπὶς αἰεὶ πάρεστι καὶ ἀγαθὴ γηροτρόφος.

6. Κάμνουσι τὰ αὐτῶν δαπανῶντες.

7. Ἴσμεν Σωκράτη ῥαδίως ἂν ἀφεθέντα ὑπὸ δικαστῶν ἢ ἐκολάκευεν αὐτούς.

8. Ὅρῶ δ' ὑμᾶς χαλεπότερον διατιθεμένους πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας ἢ πρὸς τοὺς αἰτίους τῶν κακῶν γεγενημένους.

ζ. η μετοχή

η επιρρηματική μετοχή

Η αιτιολογική μετοχή

- ▼ Αιτιολογική είναι συνήθως η μετοχή των παρακάτω ρημάτων:

δοξαστικών	(νομίζων, ηγούμενος, οίμενος, υπολαμβάνων)
γνωστικών	(έπιστάμενος, ειδώς, γινώσκων)
ψυχικού πάθους	(άγανακτών, ήδόμενος, δεδοικώς, φοβούμενος)
αισθήσεως	(ακούων, όρῶν, πυνθανόμενος, αισθανόμενος)
βουλευτικών	(βουλόμενος, επιθυμῶν)

- ▼ Συχνά συνοδεύεται από τα μόρια:

1. **ὥς**, για να δηλώσει υποκειμενική αιτία (με την ιδέα ότι ..., γιατί κατά τη γνώμη...).
- ⇒ **Ἔστησαντο τρόπαιον ὥς νενικηκό-τες** (= έστησαν τρόπαιο με την ιδέα ότι είχαν νικήσει).

2. **ἄτε (δή), οἶον (δή), οἷα (δή)**, για να δηλώσει αντικεμενική – πραγματική αιτία (= γιατί ή επειδή).

3. **ὥσπερ**, για να δηλώσει υποτιθέμενη αιτία (= σαν να, γιατί τάχα, γιατί δήθεν).

- ▼ Η αιτιολογική μετοχή απαντά σε όλους τους χρόνους (ακόμη και σε μέλλοντα) και αναλύεται σε αιτιολογική πρόταση.

⇒ **Ὅρῶντες ταῦτα ἠπόρουν τί χρῆ ποιεῖν.**
(= επειδή έβλεπαν αυτά, δεν ήξεραν τι πρέπει να κάνουν). ⇒ **Ἐπει εἴωρων ταῦτα** – ἠπόρουν ...

- ▼ Οι μετοχές **τί μαθῶν, τί βουλόμενος, τί παθῶν** σε ευθείες ερωτήσεις είναι αιτιολογικές.

⇒ **Τί μαθῶν τοῦτο ἐποίησας;** (= τι έμαθες και έκανες αυτό ⇒ γιατί έκανες αυτό;)

Η τελική μετοχή

- ▼ Η τελική μετοχή απαντά σχεδόν πάντα σε χρόνο **Μέλλοντα**, αλλά και σε ενεστώτα (σπάνια), όταν εξαρτάται από ρήμα κίνησης. Μπορεί και αυτή να συνοδεύεται από το μόριο **ὥς** και τότε η διάκριση ανάμεσα σε τελική και αιτιολογική μετοχή στηρίζεται στο νόημα.

⇒ **Τριήρεις ἐξέπεμπον ὥς γῆς και θαλάττης ἄρξοντες.** (τελική μετχ.)

⇒ **Και οἱ μὲν Ἕλληνες παρεσκευάζοντο ὥς προσιόντος τοῦ ἐχθροῦ και δεξόμενοι.**

(= οι Έλληνες άρχισαν να προετοιμάζονται, επειδή κατά τη γνώμη τους θα πλησίαζε ο εχθρός και για να τον αντιμετωπίσουν).

Η μετχ. **ὥς προσιόντος** είναι αιτιολογική, γενική απόλυτη, με υποκειμενική αιτιολογία, ενώ η μετχ. **ὥς δεξόμενοι** είναι τελική συννημένη στο υποκ. του ρήματος.

Οι μετοχές συνδέονται (και), γιατί δηλώνουν και οι δύο αίτιο.

(αιτιολογική μετοχή = αναγκαστικό αίτιο)
τελική μετοχή = τελικό αίτιο

Εναντιωματική μετοχή

- ▼ Αναλύεται σε εναντιωματική πρόταση.
- ▼ Συχνά συνοδεύεται από τα: **καίπερ, καίτοι, όμως, και ταῦτα, και, οὐδέ, μηδέ**, (**εἶτα, ἔπειτα στην αρχή ευθείας ερώτησης**).
- ▼ Πολύ συχνά εναντιωματικές είναι οι αιτιατικές απόλυτες: **ἔξόν, ἐνόν, προσήκον, μετόν, οἶον ὄν κ.ά.**
 - ⇒ **Ἑλληνας ὄντες (= εἰ καὶ Ἑλληνές εἰσι) κατὰ τῆς Ἑλλάδος μάχονται.**

Χρονικοῦποθετική μετοχή

Η χρονική μετοχή **αορίστου**, όταν δεν αναφέρεται στο παρελθόν, αλλά στο παρόν – μέλλον είναι χρονικοῦποθετική και αναλύεται σε **χρονικοῦποθετική πρόταση** με ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ή ΕΥΚΤΙΚΗ.

- ⇒ **Συγκαλέσας τοὺς στρατηγούς (= ἐπεὶ συνεκάλεσε) ἔλεξε τοιάδε.** (Η χρονική μετοχή αορίστου αναφέρεται στο παρελθόν).
- ⇒ **Ἐκέλευσεν αὐτὸν συνδιαβάντα (= ἐπειδὴν συνδιαβῆ), ἔπειτα οὕτως ἀπαλλάττεσθαι,** (= τον διέταξε, αφού περάσει μαζί του, ἔπειτα να φύγει). Η μετοχή αορίστου δηλώνει χρόνο και αναφέρεται στο μέλλον· επομένως είναι χρονικοῦποθετική και αναλύεται σε χρονικοῦποθετική πρόταση με **ἐάν + Υποτακτική** για να δηλώσει το προσδοκώμενο με απόδοση το **ἀπαλλάττεσθαι**.

Αναφορικοῦποθετική μετοχή

- ▼ Η επιθετική μετοχή με ἄρνηση **μη** είναι αναφορικοῦποθετική και αναλύεται σε **αναφορικοῦποθετική πρόταση**.
 - ⇒ **Τῶν στρατιωτῶν οἱ μὴ δυνάμενοι (= οἱ μὴ ἐδύναντο) διατελέσαι τὴν ὁδὸν ἐνκτέρευσαν ἄσιτοι.**

Χρονική μετοχή

- ▼ Η χρονική μετοχή απαντά συνήθως σε **αόριστο** και ισοδυναμεί με χρονική πρόταση.
- ▼ Συχνά συνοδεύεται από τα χρονικά επιρρηματά: **ἅμα, εὐθύς, αὐτίκα, ἔτι, ἤδη, τότε, ἄρτι (= πριν από λίγο)**.
 - ⇒ **Θηραμένης ἀναστάς (= ἐπεὶ ἀνέστη) εἶπεν.**

Τροπική μετοχή

- ▼ Η τροπική μετοχή απαντά συνήθως σε ενεστώτα και δεν αναλύεται σε πρόταση.
- ▼ Σχεδόν πάντα τροπικές είναι οι μετοχές: **ἄγων, φέρων, ἔχων + αιτιατική**.
 - ⇒ **Ἦλθεν ὀπλίτας ἔχων ὀλίγους** (= ἦρθε με λίγους οπλίτες).

Υποθετική μετοχή

- ▼ Έχει ἄρνηση **μη**.
- ▼ Αναλύεται σε υποθετική πρόταση.
- ▼ Απαντά σε όλους τους χρόνους, εκτός από μέλλοντα.
- ▼ Μια μετοχή είναι υποθετική, όταν:
 - α) Προσδιορίζει δυνητικό **ἄν** (δυν. Οριστική, δυν. Ευκτική, δυν. απαρέμφατο, δυν. μετοχή).
 - β) Προσδιορίζει μέλλοντα ή Προστακτική.
 - ⇒ **Ταῦτα πράξας (= ἐάν πράξῃς) ἐξέσται σοι εὐτυχεῖν.**
(Η μετοχή **πράξας** είναι υποθετική, γιατί προσδιορίζει το **ἐξέσται** (Ορ. Μέλλοντα) και αναλύεται σε υποθετική πρόταση με **ἐάν + Υποτακτική**, γιατί με απόδοση το **ἐξέσται** δηλώνει το προσδοκώμενο).

ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΜΕΤΟΧΗΣ

Συμφωνεί με τη μετοχή σε γένος, αριθμό και πτώση.

ΘΕΩΡΙΑ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

ΣΥΝΗΜΜΕΝΗ

Το υποκείμενό της έχει και άλλο συντακτικό ρόλο μέσα στην πρόταση.

Σύνειμι **ἀνθρώποις** δυναμένοις ἀναλίσκειν (συναναστρέφομαι *ανθρώπους που μπορούν να ξεδεύουν*)

ΑΠΟΛΥΤΗ

Το υποκείμενό της δεν έχει άλλο συντακτικό ρόλο μέσα στην πρόταση.

Βρίσκεται σε πτώση:
γενική → γενική απόλυτη
αιτιατική → αιτιατική απόλυτη



Είναι η μετοχή απρόσωπων ρημάτων ή εκφράσεων σε ουδέτερο γένος στον ενικό αριθμό. Είναι συνήθως εναντιωματική μετοχή, σπανιότερα χρονική, αιτιολογική, υποθετική. Οι συνηθέστερες είναι οι: *παρόν, πρέπον, προσήκον, δέον, μετόν, έξόν, τυχόν, χρεών, ἄδηλον ὄν, αἰσχρόν ὄν*

Προσοχή: Όταν μια μετοχή βρίσκεται σε γενική, δεν σημαίνει ότι είναι πάντα απόλυτη.

Ἀφικομένης τῆς νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ (μόλις ἔφτασε ἡ νύχτα, διαδιδόταν ἡ συμφορὰ)

Πολλάκις **πλεονεκτῆσαι ὑμῖν ἐξόν** οὐκ ἠθελήσατε (αν και μπορούσατε πολλές φορές να αποκτήσετε πλεονεκτήματα, δεν το θελήσατε)

Ἦμεῖς **ἐμοῦ** ἀκούετε **διαλεγομένου** (εσείς ακούτε ἐμένα να συνδιαλέγομαι)